

Virkatyöryhmän jäsenet

Pöytäkirja

5.11.2025

VN/27292/2024

1/4

Viite

EU:N EKOSUUNNITTELUASETUKSEN TÄYTÄNTÖÖNPANO, VIRKATYÖRYHMÄN 2. KOKOUS

Aika keskiviikko 17.9.2025
klo 10.00–12.00
Paikka Microsoft Teams -kokous

Läsnä hallitusneuvos Pauliina Kanerva, työ- ja elinkeinoministeriö (pj.)
erityisasiantuntija Miia Merisalo, työ- ja elinkeinoministeriö (sihteeri)
erityisasiantuntija Pekka Kärpänen, työ- ja elinkeinoministeriö
erityisasiantuntija Ulla Palander, työ- ja elinkeinoministeriö
erityisasiantuntija Sari Tasa, työ- ja elinkeinoministeriö
lääkintäneuvos Mikko Paunio sosiaali- ja terveysministeriö
erityisasiantuntija Salla Koivusalo, ympäristöministeriö
ympäristöneuvos Jarmo Muurman, ympäristöministeriö
erityisasiantuntija Ilkka Hippinen, ympäristöministeriö
rakennusneuvos Katja Outinen, ympäristöministeriö
johtava asiantuntija Esa Aaltonen, liikenne- ja viestintäministeriö
budjettineuvos Armi Liinamaa, valtiovarainministeriö
ylitarkastaja Marika Keskinen, Turvallisuus- ja kemikaalivirasto
ylitarkastaja Minna Pänkäläinen, Turvallisuus- ja kemikaalivirasto
johtava asiantuntija Juha Toivanen, Energiavirasto
erityisasiantuntija Johanna Kirkinen, Energiavirasto

Vieraat kehittämisspäällikkö Petrus Kautto, Suomen ympäristökeskus
tulliylitarkastaja Heli Lampela, Tulli

Poissa tulliylitarkastaja Asko Sinervo, Tulli
tulliylitarkastaja Suvi Etelämäki, Tulli

1. Kokouksen avaus ja asialistan hyväksyminen

Puheenjohtaja Pauliina Kanerva avasi kokouksen klo 10.00. Asialista hyväksyttiin. Pj toivotti tervetulleeksi Suomen ympäristökeskuksesta kehittämisspäällikkö Petrus Kauton. Tarkoitus on, että SYKE osallistuu jatkossa virkatyöryhmän työhön. Lisäksi Tullista paikalla on tulliylitarkastaja Heli Lampela varsinaisten jäsenten poissa ollessa.

2. Ekosuunnitteluasetuksen täytäntöönpano

Virkatyöryhmälle esiteltiin tiedoksi lyhyt tilannekatsaus EU-tason täytäntöönpanovaiheeseen. Komissio on julkaissut ekologisen suunnittelun ja energiamerkintöjen työsuunnitelman 2025–2030. Lisäksi komissio valmistelee puitetta tukevaa täytäntöönpanosääntelyä. Uusista tuoteryhmistä on käynnistynyt renkaiden ekosuunnittelun taustaselvitys.

Energiaan liittyvien tuotteiden ekosuunnittelu- ja energiamerkintäasetusten valmistelun tukena on ylläpidetty Suomen horisontaalisia kantoja (E 48/2010 vp, EJ 4/2017 vp), joihin on koottu tuoteryhmäraajat ylittäviä Suomen kannalta tärkeitä näkökohtia. Virkatyöryhmälle esitettiin, että Suomen horisontaalisia kantoja uudistetaan vastaamaan uutta työohjelmaa. Asiaa kannatettiin ja todettiin, että ekosuunnitteluvaatimuksiin voi liittyä myös politiikkatavoitteita. Ehdotettiin, että yleisen kannanmuodostuksen taustalla ylläpidettäisiin myös yksityiskohtaisempaa työmuistiota, jota on kevyempi päivittää. Valmistelu on tarkoitus aloittaa keväällä 2026 ministeriöiden yhteistyössä.

Virkatyöryhmälle esiteltiin tarkemmin asetuksen lukuun VI liittyvän EU-täytäntöönpanon tilanne, joka on viivästynyt. Komissio viimeistelee täytäntöönpanoasetusta ja delegoitua säädöstä, joilla täsmennetään asetuksen 24 ja 25 artiklaa. Sääntelyn tavoitteena on jätteen määrän vähentäminen ja sääntelystä seuraa mm. talouden toimijoille uusia tietojenantovelvoitteita koskien laajasti eri kulutustuotteita sekä kielloja hävittää myymättä jääneitä vaatetustarvikkeita ja jalkineita. Suomen kannat hävittämisen estämisen puitteesta on esitetty kirjelmässä U 44/2022 vp ja UJ 24/2024 vp.

Kokonaisuus on uutta EU-sääntelyä ja edellyttää muun muassa kansallista viranomaisrakenteista säätämistä ja viranomaisten toimivaltuuksista ja seuraamuksista säätämistä. Keskustelussa tunnistettiin tarve laaja-alaiseen tietojenvaihtoon EU:n uudesta kiertotaloutta tukevasta sääntelystä valtioneuvostossa koherenttien ratkaisujen hakemiseksi. Samanaikaisesti viranomaisrakenteiden suhteen on edettävä nopeasti monen uuden asetuksen täytäntöönpanossa – EU-ennakkovaikuttamista ja kansallisten näkemysten yhteensovittamista laajassa poikkihallinnollisessa yhteistyössä pidetään tärkeänä tästä näkökulmasta.

Kansallinen täytäntöönpano etenee TEM:n virkatyönä. Täytäntöönpanoa tehdään vaiheittain. TEM on jatkanut kahdenvälisiä keskusteluja ministeriöiden ja virastojen kanssa. Tavoitteena on antaa ensimmäisen vaiheen hallituksen esitys eduskunnalle huhtikuussa 2026. Ekosuunnitteluasetuksen täytäntöönpano on kirjattu keskeiseksi EU-hankkeeksi hallituksen vaalikauden lainsäädäntöohjelmaan 2023–2027.

3. Viranomaisrakenteiden vaihtoehtotarkastelua

Virkatyöryhmälle esiteltiin vaihtoehtoja niin markkinavalvontaviranomaisten tehtävien järjestämiseksi kuin tuotteiden ekosuunnittelun kansallisen koordinaation järjestämiseksi. Viranomaisrakenteiden suunnittelussa on huomioitava talouspoliittisen ministerivaliokunnan helmikuussa 2024 antama kirjaus, jonka mukaan EU-lainsäädännön täytäntöönpano ei saa aiheuttaa budjettivaikutuksia. Esityksessä keskityttiin markkinavalvontaviranomaisten tehtävien järjestämiseen ja EU-valmistelun kansalliseen koordinaatioon. Ekosuunnitteluasetuksesta seuraa myös viranomaisteh-

tävinä ilmoitettujen laitosten hyväksyntä ja nimeäminen ja ilmoittava viranomainen (49 artikla) ja keskitettyjen asiointipisteiden nimeäminen (23 artiklan 3 kohta).

Virkatyöryhmältä kysyttiin näkemyksiä tarkoituksenmukaisesta viranomaistehtävien järjestämisen mallista ja niiden resursoinnista. Keskustelussa korostettiin osaamisen ja kustannustehokkuuden huomiointia julkisen sektorin haastavassa resurssitilanteessa. Tukes hoitaa jo nykyisin ekosuunnittelun markkinavalvontatehtäviä. Toisaalta markkinavalvontaa katsottiin tarpeelliseksi hajauttaa useammalle virastolle, jottei vaikutukset keskity liikaa yhteen virastoon. Esimerkiksi kulutustuotteiden hävittämisen estämisen kokonaisuuden valvonta voisi sopia Pirkanmaan ELY-keskuksen, tulevan 1.1.2026 aloittavan Lupa- ja valvontaviraston tehtäviin. Tärkeäksi nähtiin viranomaisvaikutusten mahdollisimman hyvä arviointi ja nopea eteneminen ennen ensi kevään budjetin kehyspäättösmenttelyä.

Tuotteiden ekosuunnittelun koordinaatiossa pidettiin tärkeänä Suomen tavoitteita EU-vaikuttamisessa – lisäresurssien puute edellyttäisi entistä tarkempaa priorisointia. Koordinaation nähtiin sopivan edelleen Energia-
virastolle.

Virkatyöryhmän jäseniä pyydettiin toimittamaan kirjallisia näkemyksiä 1.10.2025 mennessä.

4. Kuulumiset hallinnonaloittain

Ministeriöt kertoivat hallinnonalallaan meneillään olevasta ja tulevasta keskeisestä sääntelystä sekä yhteydenpidosta sidosryhmien kanssa. Säädöshankkeista, joilla on riippuvuuksia ekosuunnitteluasetuksen täytäntöönpanoon, YM kertoi kiertotalouslakihankkeen aikataulusta, että työryhmän toimikausi päättyy loppuvuonna ja tavoite on antaa hallituksen esitys syksyllä 2026. Oikeusministeriössä käynnissä olevan vihreän siirtymän lakihankkeen työryhmän työ on edennyt (arviomuistio lähtenee lausuntokierrokselle lähiaikoina). Ekosuunnitteluun liittyen saadaan usein puhujapyyntöjä.

5. Muut asiat

Ei käsitelty muita asioita.

6. Seuraavat kokoukset

Varaus seuraavalle etäyhteyksin pidettävälle kokoukselle on 10.12.2025.

7. Kokouksen päättäminen

Kokous päättyi klo 14.00.

Pauliina Kanerva
hallitusneuvos

Miia Merisalo
erityisasiantuntija

LIITTEET

TEM:n esitys

JAKELU

TIEDOKSI